

1. Нікітішин А.О. Нова система оподаткування доходів фізичних осіб // *Фінанси України*. - 2004. - №10. - с. 65 - 72. 2. Михайленко С.В. Деякі особливості податку на доходи фізичних осіб // *Вісник соціально - економічних досліджень: Збірник наукових праць/Ред. Зверяков М.І. - О.: ОДЕУ, 2004. - Вип. 16.- с. 185 - 190*. 3. Поліщук О.В. Василевський В.О. Оподаткування малого бізнесу у провідних країнах світу / *Науковий вісник Херсонського державного університету*. – Випуск 7. Частина 1. 2014. С. 133 – 136. 4. Пикетти, Т. *Капітал в XXI веке*. — Москва: Ад Маргинем Пресс. 2015. — 592 с. 5. Статистична база Державної служби статистики України. Електронний ресурс, режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> 6. Ch. Evans, A. Hansford, J. Hasseldine, Ph. Lignier, Sh. Smulders, F. Vaillancourt *Small business and tax compliance costs: A cross-country study of managerial benefits and tax concessions / eJournal of Tax Research. Volume 12, Number 2. 453 – 482*.

УДК 658.153.014.1

М.М. ЛЕНДЕЛ

магістр,

Науковий керівник: к.е.н., доц. Товт Т.Й.,
Мукачевський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОПТИМІЗАЦІЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасних умовах в економіці України гостро постає проблема нестабільності та погіршення фінансового стану більшості підприємств. Дедалі більша кількість науковців акцентують увагу на дефіцитності грошових коштів підприємств, обмеженості їх поточної та інвестиційної діяльності. За цих умов спостерігається масове залучення та використання позикових коштів, незбалансованість грошових потоків, надмірна тривалість фінансових циклів, обмеженість використання фінансових інструментів і технологій.

За таких обставин особливого значення набуває поняття «грошових потоків» та механізмів раціонального управління ними, які сприяли б подоланню дефіцитності коштів у підприємств, формуванню ефективної системи управління грошовими потоками, забезпечували б досягнення позитивних цілей.

Термін «грошовий потік» – Cash flow – з'явився в іноземній літературі з фінансового аналізу та фінансового менеджменту наприкінці 50-х років минулого сторіччя й використовувався виключно в процесі визначення вартості фінансових активів та оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів. Пізніше грошові потоки набули значно ширшого значення та використання у фінансовій практиці. Це обумовлено поступовим переходом від всебічного дослідження показників прибутковості до розгляду ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості тощо. Тобто визначальним етапом у розвитку економічної категорії «грошовий потік» став перехід до вирішення дилеми «ризик – прибутковість» для запобігання ймовірного банкрутства та фінансового краху суб'єкта господарювання [1].

Згідно з національним П(с)БО № 4 «Звіт про рух грошових коштів» [2] грошові потоки (рух грошових засобів) – надходження та вибуття грошових ресурсів та їх еквівалентів (кошти в касі та на рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій, та короткострокові фінансові інвестиції, які можуть бути вільно конвертовані в певну суму коштів і мають незначний ризик щодо зміни своєї вартості) [3].

На нашу думку «грошовий потік» – надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів, генерованих господарською діяльністю підприємства протягом певного періоду часу, які характеризуються факторами ризику та ліквідності.

Управління грошовими потоками – система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням грошових коштів підприємства й організацією їх обігу [4].

Загальна мета управління грошовими коштами – забезпечення збалансованості їх потоків, що надає можливість підтримувати достатній рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства [5].

У системі управління фінансовою підсистемою підприємства найбільша увага повинна приділятися оптимізації грошових потоків. Оптимізація грошових потоків – процес вибору найкращих форм їх організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності [6].

Лігоненко Л.О. визначає оптимізацію грошових потоків підприємства як процес регулювання обсягу й часу проведення грошових операцій, вибір найкращих форм їх організації з урахуванням умов та особливостей здійснення господарської діяльності, для забезпечення стану фінансової рівноваги підприємства [7].

Оптимізація грошових потоків являє собою процес вибору найкращих форм їхньої організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності.

Основними цілями оптимізації грошових потоків підприємства є: забезпечення збалансованості обсягів грошових потоків; забезпечення синхронності формування грошових потоків у часі; забезпечення росту чистого грошового потоку підприємства [8].

Основними об'єктами оптимізації виступають: позитивний грошовий потік, негативний грошовий потік, залишок грошових активів, чистий грошовий потік.

Найважливішою передумовою оптимізації грошових потоків є визначення факторів, які впливають на їх обсяги та характер формування у часі [9]. Формування грошових потоків підприємства відбувається під впливом спільної та одночасної дії різних за своїм походженням і характером факторів. Всю сукупність факторів можна поділити на зовнішні (кон'юнктура товарного ринку, кон'юнктура фінансового ринку, система оподаткування підприємств, практика кредитування постачальників та покупців продукції, система розрахункових операцій, можливість залучення коштів) та внутрішні (життєвий цикл підприємства, тривалість операційного циклу, сезонність виробництва та реалізації продукції, невідкладність інвестиційних програм, амортизаційна політика підприємства, коефіцієнт операційного левериджу, фінансовий менталітет власників та менеджерів підприємства). У процесі оптимізації грошових потоків підприємства враховується характер впливу наведених факторів.

1. Тян Р.Б. *Планування діяльності підприємства: навчальний посібник* / Р.Б. Тян. – К.: МАУП, 1998. – 156 с. 2. Бочаров В.В. *Фінансовий аналіз* / В.В. Бочаров. – СПб.: Питер, 2001. – 240 с. 3. Надточій С.І. *Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними* / С.І. Надточій // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2006. – №7. – С. 8-12. 4. Коваленко С.О. *Сутність грошових потоків та їх роль в управлінні фінансами підприємств* [Електронний ресурс] / С.О. Коваленко // *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського*. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. 5. Біндасова Ю.О. *Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства* / Ю.О. Біндасова // *Научно-технический сборник*. – 2007. – №77. – С.388-394. 6. Бланк И.А. *Фінансовий менеджмент: Учебный курс*. – 2-е изд. перераб. и доп. - К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. - 528 с. 7. Лігоненко Л.О., Ситник Г.В. *Управління грошовими потоками: навчальний посібник* / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник – К.: КНТЕУ, 2005. – 255 с. 8. Бланк И.А. *Управление денежными потоками* - К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. - 568 с. 9. Пащенко І. *Використання генетичного алгоритму для оптимізації грошових потоків промислового підприємства* [Електронний ресурс] / І. Пащенко // *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського*. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>